

వేణు-1

కళల పాఠ్యపుస్తకం
3వ తరగతి

0337

विद्यया ऽ मृतमश्नुते

एन सी ई आर टी
NCERT

राष्ट्रीय शैक्षिक अनुसंधान और प्रशिक्षण परिषद्
NATIONAL COUNCIL OF EDUCATIONAL RESEARCH AND TRAINING

0337 - వేణు-1

కళల పాఠ్యపుస్తకం (3వ తరగతి)

ISBN 978-93-5292-464-6

ప్రథమ ముద్రణ
జూన్ 2024 జైస్సా 1946

PD 1000T SU

© జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు
శిక్షణ మండలి, 2024

₹ 65.00

ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ వాటర్ మార్క్ తో 80 జీఎస్ ఎం కాగితం పై ముద్రించబడింది.
జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు శిక్షణ మండలి, శ్రీ అరబింద్ మార్గ్, న్యూఢిల్లీ
110 016 పబ్లికేషన్ డివిజన్ చే ప్రచురించబడింది మరియు నోవా పబ్లికేషన్స్ &
ప్రింటర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ లో ముద్రించబడింది. ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, ప్లాట్ నెం.
9-10, సెక్టార్-59, ఫేజ్-II, ఫరీదాబాద్ 121 004 (హర్యానా)

అన్ని హక్కులు రిజర్వ్ చేయబడ్డాయి

- ప్రచురణకర్త యొక్క ముందస్తు అనుమతి లేకుండా ఈ ప్రచురణ యొక్క ఏ భాగాన్ని పునరుత్పత్తి చేయరాదు, పునరుద్ధరణ వ్యవస్థలో నిల్వ చేయరాదు లేదా ప్రసారం చేయరాదు, ఏ రూపంలోనైనా లేదా ఏ విధంగానైనా, ఎలక్ట్రానిక్, మెకానికల్, ఫోటోకాపీయింగ్, రికార్డింగ్ లేదా ఇతర మార్గాల ద్వారా ప్రసారం చేయలేము.
- ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురణకర్త అనుమతి లేకుండా, అది ప్రచురితమైన పుస్తకం కాకుండా మరే రూపంలోనూ, వర్తకం ద్వారా, తిరిగి అమ్మకూడదు, అద్దెకు తీసుకోకూడదు లేదా పారవేయకూడదు అనే షరతుకు లోబడి ఈ పుస్తకాన్ని అమ్ముతారు.
- ఈ ప్రచురణ యొక్క సరైన ధర ఈ పేజీలో ముద్రించబడిన ధర, రబ్బరు స్టాంపు ద్వారా లేదా స్కీకర్ ద్వారా లేదా మరేదైనా మార్గాల ద్వారా సూచించబడిన ఏదైనా సవరించిన ధర తప్ప మరియు ఆమోదయోగ్యం కాదు.

ప్రచురణ విభాగం, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ కార్యాలయాలు

ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ క్యాంపస్
శ్రీ అరబింద్ మార్గ్
న్యూఢిల్లీ 110 016 ఫోన్ : 011-26562708

108, 100 పీట్ రోడ్డు
హెనుడకెరె హాల్స్ విస్తరణ బసేశంకరి III ఫేజ్
బెంగళూరు 560 085 ఫోన్ : 080-26725740

నవజీవన్ ట్రస్ట్ భవనం
పి.ఓ.నవజీవన్
అహ్మదాబాద్ 380 014 ఫోన్ : 079-27541446

సిడబ్ల్యుసి క్యాంపస్
ధన్యల్ బస్ స్టాప్, పానిహాతి
కోల్కతా 700 114 ఫోన్: 033-25530454

CWC కాంప్లెక్స్
మలిగావ్
గౌహతి 781 021 ఫోన్ : 0361-2674869

ప్రచురణ బృందం

ప్రచురణ విభాగ అధిపతి : అనూప్ కుమార్ రాజ్ పుత్ర్

ప్రధాన సంపాదకురాలు : శ్వేతా ఉప్పల్

ప్రధాన ప్రచురణ అధికారి : అలాన్ చిత్కర

ప్రధాన వ్యవహార మేనేజరు : అమితాబ్ కుమార్

ప్రచురణ అధికారి : జహాన్ లాల్

డిజైన్ మరియు లేఅవుట్: రీతూ తోపా, ఆర్ట్ క్రియేషన్స్, న్యూఢిల్లీ

దృష్టాంతాలు: మోహిత్ జోషి, ముంబై

కవర్ పేజీ : - సంతోష్ మిశ్రా, ఎయిహార్స్, ఢిల్లీ

ముందుమాట

పాఠశాల విద్యలో పునాది దశ, దీని ద్వారా ఊహించిన విధంగా జాతీయ విద్యావిధానం (ఎన్ఈపీ) 2020 పిల్లల సమగ్రాభివృద్ధికి మూలస్తంభంగా పనిచేస్తుంది. అమూల్యమైన వాటిని అందిపుచ్చుకోవడమే కాకుండా సంస్కారాలు మన దేశ నైతికత మరియు రాజ్యాంగ పీఠికలో రూపొందించబడింది , కానీ ప్రాథమిక అక్షరాస్యత మరియు సంఖ్యా జ్ఞానాన్ని కూడా సంపాదించడం. సృజనాత్మకతను పెంపొందించే మరియు వారి జీవితాంతం పెంపొందించబడే విలువలను పెంపొందించే మరింత సవాలుతో కూడిన సన్నాహక దశకు మారడానికి ఈ ఫౌండేషన్ వారిని సన్నద్ధం చేస్తుంది.

సన్నాహక దశ 3 వ తరగతి నుండి 5 వ తరగతి వరకు మూడు సంవత్సరాల పాటు ప్రాథమిక మరియు మధ్య దశల మధ్య వారధిగా పనిచేస్తుంది. ఈ దశలో అందించబడే విద్య ప్రాథమిక దశ యొక్క బోధనా విధానాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఆట-మార్గం, అవిష్కరణ మరియు కార్యాచరణ-ఆధారిత అభ్యాస పద్ధతులు కొనసాగుతున్నప్పటికీ, పిల్లలకు పాఠ్యపుస్తకాలు మరియు మరింత అధికారిక తరగతి గది సెట్టింగులు కూడా పరిచయం చేయబడతాయి. ఈ పరిచయం పాఠ్యాంశ రంగాలలో ఒక పునాది వేయడం, చదవడం, రాయడం, మాట్లాడటం, డ్రాయింగ్, పాడటం మరియు ఆడటం ద్వారా సంపూర్ణ అభ్యాసం మరియు స్వీయ అన్వేషణను ప్రోత్సహించడం. నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ పాలసీ (ఎన్ఈపీ) 2020కి కొనసాగింపుగా నేషనల్ కరిక్యులమ్ ఫ్రేమ్వర్క్ ఫర్ స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (ఎన్సీఎఫ్-ఎస్ఈ) 2023 ఆధారంగా ఈ సమగ్ర విధానం ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్, ఆర్ట్ ఎడ్యుకేషన్, ఎన్విరాన్మెంటల్ ఎడ్యుకేషన్, లాంగ్వేజెస్, మ్యాథమెటిక్స్, బేసిక్ సైన్స్, సోషల్ సైన్స్ ను కలిగి ఉంది. ఈ సమగ్ర విధానం పిల్లలు అభిజ్ఞా-సున్నితమైన మరియు శారీరక రెండింటిలోనూ బాగా సన్నద్ధమవుతారు ప్రాణిక్ (భావోద్వేగ) స్థాయిలు అప్రయత్నంగా మధ్య దశకు చేరుతాయి.

పాఠ్యపుస్తకం, బహుస్థాయి - 1 3 వ తరగతి కళలు - ఎన్సీఎఫ్-ఎస్ఈ 2023 ప్రకారం తగినంత సమయం కేటాయింపుతో మొదటిసారిగా పాఠ్యాంశాలలో ఒకటిగా అధికారికంగా ప్రవేశపెట్టబడిన సబ్జెక్టు. ఎన్ఈపీ 2020, ఎన్సీఎఫ్ ఫర్ స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ 2023 సిఫార్సుల ఆధారంగా రూపొందించిన ఈ యాప్ పిల్లల సృజనాత్మకతకు దారితీయడమే కాకుండా ఐదో అధ్యాయానికి తెరతీస్తుంది. పంచకోశం— ఆనందమయ కోషా.

ఇది పిల్లలు సంగీతం, విజువల్ ఆర్ట్స్, డ్రామా మరియు నృత్యం యొక్క

కార్యకలాపాలను ఆస్వాదించడానికి మరియు కళల యొక్క సభైక్షుల పై ప్రాథమిక అవగాహనను పెంపొందించడానికి వీలు కల్పిస్తుందని భావిస్తున్నారు. అభివృద్ధి చెందుతున్న ఈ దశలో జీవిత సాందర్యాన్ని ఆస్వాదించడానికి అవసరమైన విలువలు మరియు స్వభావాలను పెంపొందించడానికి ఇది సహాయపడుతుందని భావిస్తున్నారు.

యాక్టివిటీస్ డిజైనింగ్ చేసేటప్పుడు, అన్ని రకాల క్లాస్ రూమ్ సెటప్ ను దృష్టిలో ఉంచుకున్నారు. అన్ని విజువల్స్ మరియు ఇలస్ట్రేషన్ లు ప్రత్యేక అవసరాలు ఉన్న పిల్లలతో సహా పిల్లలందరిభాగస్వామ్యాన్ని సూచిస్తాయి మరియు ధృవీకరిస్తాయి. యాక్టివిటీస్ లో అసెస్మెంట్ పాయింట్స్ ఉంటాయి. అన్ని కళారూపాల నుంచి భారతదేశం యొక్క గొప్ప సాంస్కృతిక సంప్రదాయాలు మరియు వారసత్వంలో లోతుగా పాతుకుపోయాయి, పాఠ్యపుస్తకం బహుశా అన్ని కళారూపాల ద్వారా దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాలకు పిల్లలకు అనుభవపూర్వక ప్రయాణాన్ని అందిస్తుంది.

ఈ పాఠ్యపుస్తకం విలువైనది అయినప్పటికీ, ఈ అంశంపై అదనపు వనరులను అన్వేషించడానికి పిల్లలను ప్రోత్సహిస్తారు. క్యూఆర్ కోడ్ ద్వారా పాఠశాల లైబ్రరీలు, ఐసిటి ఆధారిత వనరులలో వారి పరిశోధనలను సులభతరం చేయడం ద్వారా తల్లిదండ్రులు మరియు ఉపాధ్యాయులు వారి ప్రయత్నాలకు మద్దతు ఇవ్వాలి. సమర్థవంతమైన అభ్యసన వాతావరణం విద్యార్థులను ప్రేరేపిస్తుంది మరియు వారిని నిమగ్నం చేస్తుంది, ఇది అభ్యసనకు కీలకమైన ఉత్సుకతను పెంపొందిస్తుంది.

సన్నాహక దశలో ఉన్న విద్యార్థులు మరియు ఉపాధ్యాయులందరికీ నేను ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని ఆత్మవిశ్వాసంతో సిఫార్సు చేస్తున్నాను. దీని అభివృద్ధిలో పాలుపంచుకున్న ప్రతి ఒక్కరికీ నా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను. వ్యవస్థాగత సంస్కరణలు మరియు ప్రచురణ నాణ్యతను మెరుగుపరచడానికి ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ కట్టుబడి ఉన్నందున, పాఠ్యపుస్తక సామగ్రిని మెరుగుపరచడానికి మేము అభిప్రాయాలను స్వాగతిస్తున్నాము.

న్యూ ఢిల్లీ
జూన్, 2024

డినేష్ ప్రసాద్ సక్లానీ

డైరెక్టర్

జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు
శిక్షణ మండలి

నమస్తే! ఉపాధ్యాయులు మరియు తల్లిదండ్రులు

విద్యావిధానం అన్ని స్థాయిలలోని విద్యా విధానం తప్పనిసరిగా మన సమాజంలో అత్యంత గౌరవనీయమైన మరియు అవసరమైన సభ్యులుగా ఉపాధ్యాయులను తిరిగి స్థాపించడంలో సహాయపడాలి, ఎందుకంటే వారు మన తర్వాతి తరం పౌరులను నిజంగా తయారు చేస్తారు. ఇది ఉపాధ్యాయులను శక్తివంతం చేయడానికి మరియు వారి పనిని వీలైనంత సమర్థవంతంగా చేయడంలో వారికి సహాయపడటానికి ప్రతి ప్రయత్నం జరగాలి.

— ఎన్ఈపీ 2020, పరిచయం

నువ్వు నీ చేతుల్లో పట్టుకున్న పుస్తకం వేణు - 1 3వ తరగతి కళల పాఠ్యపుస్తకం. జాతీయ విద్యా విధానం (ఎన్ఈపీ) 2020, నేషనల్ కరిక్యులమ్ ఫ్రేమ్వర్క్ ఫర్ స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (ఎన్సిఎఫ్-ఎస్ఈ) 2023 ఆధారంగా ఈ పుస్తకాన్ని రూపొందించారు. ఈ డాక్యుమెంట్లు పిల్లలందరూ కరిక్యులర్ గోల్స్ (సిజి) మరియు ఈ వయస్సు మరియు దశకు తగిన సామర్థ్యాలను సాధించేలా చూడటం లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాయి. సీజీలు, సామర్థ్యాలు, కోరుకున్న అభ్యసన ఫలితాల ఆధారంగా సిలబస్ ను రూపొందించారు. ఎన్సిఎఫ్-ఎస్ఈ 10 వ తరగతి వరకు కళలను తప్పనిసరి సబ్జెక్టులలో ఒకటిగా సిఫార్సు చేసింది మరియు పాఠశాలలు కళల కొరకు ప్రతి విద్యా సంవత్సరానికి వంద గంటలు కేటాయించాలని సిఫార్సు చేస్తుంది, ఇందులో సంగీతం, నాటకం , నృత్యం మరియు విజువల్ ఆర్ట్స్ అనే నాలుగు భాగాలు లేదా క్షేత్రాలుగా ఉన్నాయి. ఆ విధంగా పాఠ్యపుస్తకం వేణువు ప్రతి యూనిట్ లో 5 అధ్యాయాలతో కూడిన నాలుగు యూనిట్లుగా విభజించబడింది. ప్రతి అధ్యాయంలో ఈ తరగతి పిల్లలు మీ జోక్యంతో సులభంగా చేయగలిగే అనేక కార్యకలాపాలు ఉన్నాయి. ప్రతి పిల్లవాడు సంవత్సరం పొడవునా అనుభవించబోయే ఆవిష్కరణ మరియు సృజనాత్మకత ప్రక్రియలో మీరు చాలా ముఖ్యమైన పాత్ర పోషించాలి.

మీకు తెలుసా?

ప్రిపరేటరీ స్టేజ్ కోసం కళల యొక్క పాఠ్యపుస్తకం విద్యార్థుల కోసం అభివృద్ధి చేయబడటం బహుశా ఇదే మొదటిసారి, ఇది వ్యక్తిగతంగా మరియు సమాహారంలో ఇతర కార్యకలాపాలను గీయడానికి, నోట్ చేసుకోవడానికి, చదవడానికి మరియు అర్థం చేసుకోవడానికి వారికి అవకాశాన్ని ఇస్తుంది. పిల్లలు పనిపిల్లల దశ నుండి పాడటం, నృత్యం చేయడం, అనుకరించడం మరియు రాయడం ప్రారంభించినప్పటికీ, ఇవి పాఠశాల ప్రక్రియలో అధికారిక భాగంగా మారడానికి ముందే, మీ సమర్థుడైన గైడాంక్ ఆధ్వర్యంలో సంగీతం, నాటకం, నృత్యం మరియు విజువల్ ఆర్ట్స్ కూడిన అర్థవంతమైన ఆర్ట్స్ తరగతిని కలిగి ఉండటం వారి మొదటి అనుభవం అవుతుంది. సమాహారంగా కలిసి పనిచేయడం, వారి

ఆలోచనలు మరియు భావాలను కమ్యూనికేట్ చేయడం, వారి తోటి విద్యార్థులందరి కళాత్మక ప్రయాణంతో సహా, సమ్మిళిత వాతావరణంలో పనిచేయడం, వారి జాతీయ వారసత్వం గురించి స్పృహ మరియు పాతుకుపోవడం.

వేణువుని ఎలా ఉపయోగించాలి

పాఠ్యపుస్తకాన్ని నాలుగు యూనిట్లుగా విభజించారు మరియు ప్రతి యూనిట్ యూజర్ ఫ్రెండ్లీగా ఉండటానికి వేర్వేరు రంగును కలిగి ఉంటుంది. పుస్తకంలో ఉపయోగించే కలర్ కోడింగ్ గురించి పిల్లలకు అవగాహన కల్పించవచ్చు మరియు దృష్టి లోపం ఉన్న పిల్లల కోసం ఆడియో పుస్తకం ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ వెబ్సైట్లో లభిస్తుంది -

నీలం సంగీతం కోసం

పసుపు దృశ్య కళల కోసం

ఊదార నాటకం కోసం

గులాబీ నృత్యం కోసం

నాలుగు కళారూపాలకు ఒక్కో యూనిట్ ను కేటాయించారు. వారు వారి స్వంత క్షేత్రాలలో ప్రత్యేకమైనప్పటికీ, వారు అందరి పిల్లల మాదిరిగానే చాలా ఆసక్తికరమైన ఆసక్తికరమైన సారూప్యతలను కలిగి ఉంటారు. ప్రతి యూనిట్ అభ్యాసకుడు అనుభవించే కళారూపం గురించి పరిచయంతో ప్రారంభమవుతుంది. యాక్టివిటీలను నిర్వహించడానికి మరియు వనరుల కోసం చూడటానికి మీకు చాలా సూచనలు ఇవ్వబడాయి, ముఖ్యంగా ప్రతి అధ్యాయం యొక్క క్యూఆర్ కోడ్లో లో పొందుపరచారు. మీకు ఇంటర్నెట్ యాక్సెస్ లేకపోతే, మీరు పిల్లలను ప్రదర్శనలకు తీసుకెళ్లవచ్చు లేదా స్థానిక కళాకారులు, జానపద సంగీతకారులు, నృత్యకారులు మరియు ఇతర కళాకారులను ఇంటరాక్షన్ కోసం పాఠశాలకు ఆహ్వానించవచ్చు. అనేక మంది పెద్దలు మరియు ఇతర కమ్యూనిటీ సభ్యులు ఒక

కళారూపంలో నైపుణ్యం ఉన్నవారు పిల్లల కోసం ప్రదర్శన ఇవ్వడానికి అంగీకరించవచ్చు. కళాకారులు మరియు ప్రదర్శకులతో ఇంటరాక్టివ్ సెషన్ లు పాఠశాలలో తరచుగా నిర్వహించబడతాయి, అక్కడ పిల్లలు ప్రశ్నలు అడిగేలా ప్రోత్సహించవచ్చు. ఇది పిల్లలకు స్ఫూర్తిదాయకంగా ఉంటుంది. మీరు పిల్లలను తరగతి గది నుండి బయటకు తీసుకెళ్లాలి, పాఠశాల లోపల మరియు వెలుపల, చుట్టూ చూడటానికి, ప్రకృతిని అనుభూతి చెందడానికి మరియు చుట్టుపక్కల వ్యక్తుల రోజువారీ కార్యకలాపాలను గమనించాల్సి ఉంటుంది. నాటకాలు చూడటం కొరకు ఫీల్డ్ ట్రిప్ లను నిర్వహించడం, నృత్య ప్రదర్శనలు, సంగీత కచేరీలు మరియు కళా ప్రదర్శనలు పిల్లలను ప్రేరేపించడానికి సహాయపడతాయి. సూచించబడిన అనేక కార్యకలాపాలు ఉన్నాయి; మీరు ఈ కార్యకలాపాల నుండి ఎంచుకోవచ్చు, ఇటువంటి మరిన్ని కార్యకలాపాలను సృష్టించవచ్చు మరియు కంటెంట్, స్థానికంగా లభించే మెటీరియల్స్ మరియు ఇతర వనరుల పరంగా వాటిని సందర్భోచితంగా చేయవచ్చు. ఈ పుస్తకంలో చాలా కార్యకలాపాలు ఎటువంటి ప్రత్యేక వనరులు లేకుండా నిర్వహించవచ్చని లేదా సరళమైన మరియు స్థానికంగా లభించే వనరులతో మాత్రమే నిర్వహించవచ్చని గుర్తుంచుకోవడం ముఖ్యం.

ప్రతి వారం కేటాయించిన నాలుగు కళారూపాలకు నిర్దిష్ట సమయం లో పిల్లలకు అవకాశం లభించే విధంగా టైంటేబుల్ ను రూపొందించాలి. సాధ్యమైనంత వరకు, అన్ని కార్యకలాపాలు చాలా ఆకర్షణీయంగా మరియు ఆహ్లాదకరంగా ఉంటాయి కాబట్టి, పిల్లలు కార్యకలాపాలు చేయడానికి ఒక బ్లాక్ పీరియడ్ లేదా రెండు ఉమ్మడి పీరియడ్లను ఉంచవచ్చు. ఎన్ఈపీ 2020 కళలు సహా అన్ని సబ్జెక్టులకు సమాన వెయిటేజీ ఇస్తుంది. అందువలన, హెడ్డైదండ్రులు తమ పిల్లలు ఇంట్లో కళా కార్యకలాపాలు చేయడానికి నిరుత్సాహపరచవద్దని వినయపూర్వకమైన అభ్యర్థన ఉంది. కళలకు కేటాయించిన వ్యవధిని ఇతర సబ్జెక్టులకు ఉపయోగించకుండా ఉపాధ్యాయులు, పాఠశాలలు చూసుకోవాలి.

ప్రతి ఆర్ట్ క్లాసులో మొదటి కొన్ని నిమిషాల్లో పిల్లలు కళ్లు మూసుకుని కూర్చొని గత క్లాసులో ఏం చేశారో గుర్తు చేసుకుంటారు.

చివరి 10 నిమిషాలను 'సర్కిల్ టైమ్'గా చర్చకు ఉంచవచ్చు. థియేటర్ సెక్షన్ లో సూచించిన విధంగా, టీచర్ తో పాటు పిల్లలందరూ కలిసి కూర్చుని స్వేచ్ఛగా మాట్లాడతారు. కానీ ఈసారి మాత్రం అనధికారికంగా పిల్లలకు మాత్రమే. ఉపాధ్యాయులు తమ తదుపరి పాఠ్య ప్రణాళికల్లో అన్వయించుకోగల నోట్స్ తీసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

పిల్లవాడికి సంపూర్ణ అభ్యాస వాతావరణం యొక్క ఈ స్ఫూర్తి భావనలను అర్థం చేసుకోవడానికి పాఠ్యపుస్తకం మరియు బోధనా విధానంలో పూర్తిగా ప్రతిబింబిస్తుంది. సమూహాలుగా లేదా వ్యక్తిగతంగా పనిచేయడానికి ఉపాధ్యాయుడు వారికి మద్దతు ఇవ్వాలి మరియు సహాయం చేయాలి, తద్వారా పిల్లవాడు వివిధ నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేయడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. ఈ పుస్తకంలోని నాలుగు కళారూపాలకు ఇది వర్తిస్తుంది. అన్వేషించడానికి మరియు గమనించడానికి, కళాకృతులు చేయడం కొనసాగించడానికి మరియు తరగతి గదిలో ఏం చేస్తారో అవి ఇంట్లోనే ప్రాక్టీస్ చేయడానికి పిల్లలను ప్రోత్సహించవచ్చు.

పిల్లల్లో నైపుణ్యం, నైపుణ్యాభివృద్ధి స్థాయి పురోగతిని గుర్తించేందుకు అసెస్ మెంట్ టూల్స్ ను కూడా సూచించారు. ఆర్ట్స్ లో ఉత్తీర్ణత లేదా ఫెయిల్ ఉండదు; ఈ దశలో ఏదీ మంచి లేదా చెడు కాదు. మెరుగుదలకు ఎల్లప్పుడూ అవకాశం ఉంటుంది మరియు పిల్లలు నిరుత్సాహపడకుండా భావనలపై అవగాహనతో కార్యకలాపాలను పూర్తి చేసేలా ప్రోత్సహించాలి. విద్య అనేది వారికి ఒక సుదీర్ఘ ప్రయాణం మరియు ప్రతి పిల్లవాడు భిన్నంగా ఉన్నట్లే, వారి నైపుణ్యాలు మరియు వ్యక్తీకరణలు కూడా భిన్నంగా ఉంటాయి మరియు ఈ వైవిధ్యం వారి బాల్యం యొక్క అందం. వారిని లేదా వారి ప్రదర్శనలను తరగతి గదిలో ఎవరితోనూ పోల్చకూడదు; బదులుగా, వారి వ్యక్తిగత పురోగతిని అంచనా వేయాలి. అభివృద్ధి కోసం తమతో తాము పోటీ పడాల్సి ఉంటుంది.

ఆర్ట్స్ క్లాసు కొరకు మీకు ఏమి అవసరం?

అన్ని కళాకార్యకలాపాలకోసం, తరగతి గదిలో లేదా వెలుపల బాగా వెలుతురు ఉన్న స్థలం అవసరం, ఇక్కడ పిల్లలు స్వేచ్ఛగా తిరగవచ్చు. నాటకరంగంలో ప్రాప్స్ కోసం

మీకు చాలా సరళమైన మెటీరియల్ అవసరం: ఆర్ట్ మెటీరియల్ - టూల్స్ మరియు బేసిక్ స్టేషనరీ; మెటీరియల్ మరియు విద్యార్థుల ఆర్ట్ వర్క్ లను వ్యవస్థీకృత పద్ధతిలో సురక్షితంగా నిల్వ చేయడానికి ఫ్లం; ప్రదర్శించడం కొరకు డిస్ ప్లే బోర్డులు మరియు పిల్లల రచనలను పంచుకోవడం; కంప్యూటర్, ప్రొజెక్టర్ మరియు స్పీకర్ ఆడియో-వీడియో వనరులను ప్లే చేయడం; సాధారణ సంగీత వాయిద్యాలు; కంకి. మెటీరియల్ మరియు వనరులు బాగా ఉపయోగించబడుతున్నాయని మరియు అవి స్థానికంగా లభ్యమవుతున్నాయని ధృవీకరించుకోండి.

ప్రతి ఉపాధ్యాయుడు మరియు హెడ్ డ్విడెండ్లు ఈ పుస్తకాన్ని ఉపయోగకరంగా, ఆసక్తికరంగా మరియు వనరులతో కనుగొంటారని మేము ఆశిస్తున్నాము, ఇది ప్రతి కళా తరగతిని ఉత్తేజకరంగా మరియు ఎదురుచూడాల్సిన విషయం. పుస్తకం యొక్క నిర్మాణం మరియు కంటెంట్ ను మెరుగుపరచడంలో సహాయపడే ఫీడ్ బ్యాక్ కు మేము సిద్ధంగా ఉన్నాము. దృశ్య కళలు మరియు ప్రదర్శన కళలను ప్రతి పిల్లవాడి ఎదుగుదల సంవత్సరాలలో అంతర్భాగంగా మార్చడానికి ఇది నిరంతర ప్రయత్నం - ఆత్మవిశ్వాసం, భావోద్వేగపరంగా బలమైన మరియు రేపటి సమతుల్య పౌరులుగా మారడానికి వాటిలో నైపుణ్యాలను అభివృద్ధి చేయడం.

జ్యోతన్న తివారీ

అకడమిక్ కోఆర్డినేటర్,

ప్రోఫెసర్ మరియు హెడ్

కళలు మరియు సౌందర్య విద్య విభాగం

జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు శిక్షణ మండలి

జాతీయ పాఠ్యాంశాలు మరియు బోధన-అభ్యాస సామగ్రి కమిటీ (ఎన్ ఎస్ టీ సీ)

1. ఎం.సి.పంత్, ఛాన్సలర్ నెషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషనల్ ప్లానింగ్ అండ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (ఎన్ఐఈపీఎ)చైర్ పర్సన్
2. మంజుల్ భార్గవ, ప్రొఫెసర్, ప్రిన్సిపాల్ విశ్వవిద్యాలయం (కో-చైర్ పర్సన్)
3. సుధా మూర్తి, ప్రముఖ రచయిత్రి మరియు విద్యావేత్త
4. వివేక్ దేబ్రాయ్, చైర్ పర్సన్, ఆర్థిక సలహా మండలి-ప్రధాన మంత్రి(ఈఎస్-పీఎం)
5. శేఖర్ మండే, మాజీ డీజీ, సిఎస్ఐఆర్; విశిష్ట ప్రొఫెసర్- సావిత్రిబాయి పూలే పూణే విశ్వవిద్యాలయం, పూణే
6. సుజాతా రామ్ దొరై, ప్రొఫెసర్, యూనివర్సిటీ ఆఫ్ బ్రిటిష్ కలంబియా, కెనడా
7. శంకర్ మహదేవన్, మ్యూజిక్ మాస్ట్రో, ముంబై
8. యు.విమల్ కుమార్, డైరెక్టర్, ప్రకాశ్ పదుకొనే బ్యాడ్మింటన్ అకాడమీ, బెంగళూరు
9. మైఖేల్ డానినో, విజిటింగ్ ప్రొఫెసర్, ఐఐటీ - గాంధీనగర్
10. సురీనా రాజన్, ఐ.ఎ.ఎస్ (రిటైర్డ్), హర్యానా; మాజీ డీజీ, HIPA
11. చాము కృష్ణ శాస్త్రి, చైర్ పర్సన్, భారతీయ భాషా సమితి, విద్యా మంత్రిత్వ శాఖ
12. సంజీవ్ సన్యాల్, సభ్యుడు, ఆర్థిక సలహా మండలి-ప్రధాన మంత్రి (ఈఎస్-పీఎం)
13. ఎం.డి .శ్రీనివాస్, చైర్ పర్సన్, సెంటర్ ఫర్ పాలసీ స్టడీస్, చెన్నై
14. ఘజ్నాన్ లోధే, హెడ్ప్రొగ్రామ్ ఆఫీస్, ఎన్ ఎస్ టీ సీ
15. రాబిన్ ఛాత్రి, డైరెక్టర్. ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ, సిక్కిం
16. ప్రత్యాప కుమార్ మండల్, ప్రొఫెసర్ డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ఇన్ సోషల్ సైన్సెస్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ
17. దినేష్ కుమార్, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్, డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ప్లానింగ్ అండ్ మానిటరింగ్ డివిజన్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ
18. కీర్తి కపూర్, ప్రొఫెసర్ డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ఇన్ లాంగ్వేజెస్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ
19. రంజనా అరోరా, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్- డిపార్ట్మెంట్ ఆఫ్ కరిక్యులమ్ స్టడీస్ అండ్ డెవలప్మెంట్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ (సభ్యుడు-కార్యదర్శి)

పాఠ్యపుస్తకం అభివృద్ధి బృందం

చైర్ పర్సన్

శంకర్ మహదేవన్, మ్యూజిక్ మాస్ట్రో, ముంబై

సహకారులు

అనుతోష్ దేవ్, టిజిటి కళలు (రిటైర్డ్), కేంద్రీయ విద్యాలయం, గోహతి

ఆరాధన గుప్తా, హెడ్ (రిటైర్డ్), పెయింటింగ్ విభాగం, మోడ్రన్ స్కూల్, బరఖాంబా రోడ్, న్యూఢిల్లీ
బిదిషా హజ్రా, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్- మ్యూజిక్, రీజనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్, అజ్మీర్
బిందు సుబ్రమణ్యం, సహ వ్యవస్థాపకుడు, సుబ్రమణ్యం అకాడమీ ఆఫ్ పెర్ఫార్మింగ్ ఆర్ట్స్ (సహ),
బెంగళూరు

చింతు సాచి, మ్యూజిక్ ఎడ్యుకేటర్, సునాద్, బెంగళూరు

ఫణీంద్ర శర్మ, కన్సల్టెంట్ ప్రొగ్రామ్ ఆఫీస్, ఎన్ఎస్ టీసీ

గోవిందరాజు భరద్వాజ, డైరెక్టర్. స్కూల్ ఆఫ్ పెర్ఫార్మింగ్ అండ్ విజువల్ ఆర్ట్స్, ఇగ్నో, న్యూఢిల్లీ
మాళవిక రాజ్ నారాయణ్, విజువల్ ఆర్టిస్ట్ మరియు అధ్యాపకుడు, విజిటింగ్ ఫ్యాకల్టీ, అజీమ్ ప్రేమ్ జీ
యూనివర్సిటీ, భోపాల్

ప్రియదర్శిని ఘోష్, ఆర్టిస్టిక్ డైరెక్టర్, ప్రియదర్శిని ఆర్ట్స్, కోల్కతా

రాజశ్రీ ఎస్.ఆర్. ఫౌండర్-ఆర్టిస్టిక్ డైరెక్టర్, వ్యోమా ఆర్ట్ స్పేస్ అండ్ స్టూడియో థియేటర్, బెంగళూరు.

రిమ్నీ ఖన్నా, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ కాలేజ్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్, ఢిల్లీ యూనివర్సిటీ, న్యూఢిల్లీ

శర్పరీ బెనర్జీ, అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ఇన్ ఆర్ట్స్ మరియు ఈస్టేట్స్, ఎన్
సీ ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ

శ్రీధర్ రంగనాథన్, సంస్థాపకుడు మరియు CEO, శంకర్ మహదేవన్ అకాడమీ, బెంగళూరు.

సమీక్షకులు

అనురాగ్ బెహార్, CEO- అజీమ్ ప్రేమ్ ఫౌండేషన్ సభ్యుడు, ఎన్ ఓ సీ

మంజుల్ భార్గవ, ప్రొఫెసర్ మరియు కో-చైర్ పర్సన్, ఎన్ఎస్ టీ సీ

సంధ్య పురేచా, చైర్ పర్సన్, సంగీత నాటక అకాడమీ, న్యూఢిల్లీ

సభ్యుడు సమన్వయకర్త

జ్యోత్స్నా తివారీ, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్, కళలు మరియు సౌందర్యశాస్త్ర విద్యా విభాగం,

ఎన్ సీ ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ

గుర్తింపులు

జాతీయ విద్యా పరిశోధన మరియు శిక్షణ మండలి (ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ) ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని అభివృద్ధి చేయడంలో క్రాస్-కటింగ్ థీమ్లపై మార్గదర్శకాలకు నేషనల్ కరిక్యులమ్ ఫ్రేమ్వర్క్ పర్యవేక్షక కమిటీ (ఎన్ఓసి) గౌరవనీయ చైర్పర్సన్ మరియు సభ్యులు, కరిక్యులర్ ఏరియా గ్రూప్ (కాగ్) చైర్పర్సన్ మరియు సభ్యుల మార్గదర్శకత్వం మరియు మద్దతును గుర్తించింది.

ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ సీనియర్ అధ్యాపకుల మద్దతును ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ గుర్తిస్తుంది—సునీతి సన్వాల్, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్ డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్; ఇంద్రాణి భాదురి, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్ ఎడ్యుకేషనల్ సర్వే డివిజన్; వినయ్ సింగ్, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్ డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ఆఫ్ గ్రూప్ విత్ స్పెషల్ నీడ్స్ మరియు మిల్లీ రాయ్, ప్రొఫెసర్ మరియు హెడ్ ఈ పాఠ్యపుస్తకంలో జెండర్ ఇంటిగ్రేషన్, ఇన్ క్లూజన్, అసెస్ మెంట్ వంటి క్రాస్ కటింగ్ థీమ్ లను సమీక్షించడానికి డిపార్ట్ మెంట్ ఆఫ్ జెండర్ స్టడీస్.

సిద్ధి గుప్తా కృషి, శాఖ- సృష్టి మణిపాల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఆర్ట్, డిజైన్ అండ్ టెక్నాలజీ, బెంగళూరు; సుధాన్వా ఏకే, డైరెక్టర్, నవ క్షితిజ్ & అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్, రేవా విశ్వవిద్యాలయం, బెంగళూరు; దీపా శ్రీధర్, డైరెక్టర్, శంకర్ మహాదేవన్ అకాడమీ; మరియు విదుషి జ్యోతి భట్, భరతనాట్యం ఇన్స్ట్రక్టర్, పూర్ణపరమతి, బెంగళూరు ఈ పాఠ్యపుస్తకం అభివృద్ధికి సహకరించినందుకు ప్రశంసించారు.

రాతపూర్వక మెటీరియల్, ఇలస్ట్రేషన్ లు, ఛాయాచిత్రాలు మరియు ఆడియో-వీడియో మెటీరియల్స్ రూపంలో తమ వనరులను ఉపయోగించుకోవడానికి అనుమతించినందుకు దిగువ వ్యక్తులు మరియు సంస్థలకు మేం కృతజ్ఞులము. నేషనల్ మ్యూజియం, న్యూఢిల్లీ; నేషనల్ గ్యాలరీ ఆఫ్ మోడ్రన్ ఆర్ట్, న్యూఢిల్లీ; నేషనల్ క్రాఫ్ట్ మ్యూజియం మరియు హస్తకళా అకాడమీ, న్యూఢిల్లీ; సెంటర్ ఫర్ కల్చరల్ రీసెర్చ్ అండ్ ట్రైనింగ్, న్యూఢిల్లీ; దస్తకారీ హత్ సమితి, న్యూఢిల్లీ; సెంట్రల్ చిన్మయ మిషన్ ట్రస్ట్, సీసీఎంటీ; సుబ్రమణ్యం

అకాడమీ ఆఫ్ పెర్ఫార్మింగ్ ఆర్ట్స్; శంకర్ మహాదేవన్ అకాడమీ; సునాద్, బెంగళూరు మరియు చిల్డ్రన్స్ లిటిల్ థియేటర్, కోల్కతా; వ్యోమా ఆర్ట్ స్పేస్ అండ్ స్టూడియో థియేటర్, బెంగళూరు; సునీతా కంవిండే, డిజైనర్, న్యూఢిల్లీ మరియు అనుతోష్ దేవ్, టిజిటి ఆర్ట్స్ ఎడ్యుకేషన్ (రిటైర్డ్), గౌహతి రీజియన్, కేంద్రీయ విద్యాలయ సంఘటన్. ఢిల్లీలోని ఆర్ కే పురం సెన్ట్రల్ 2లోని కేంద్రీయ విద్యాలయం ప్రిన్సిపాల్లను కూడా మేం అభినందిస్తున్నాం. కేంద్రీయ విద్యాలయం, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ, న్యూఢిల్లీ, మీరట్లోని డోగ్రా లైన్లోని కేంద్రీయ విద్యాలయాలు విద్యార్థుల కళాకృతుల చిత్రాలను, పిల్లల ప్రదర్శనల ఛాయాచిత్రాలను అందిస్తున్నాయి.

ఈ పాఠ్యపుస్తకాన్ని సవరించడంలో ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ పబ్లికేషన్ డివిజన్ ఎడిటర్ (కాంట్రాక్టు) ఇల్మా నాసిర్ చేసిన కృషిని కౌన్సిల్ గుర్తిస్తుంది. ఈ పత్రానికి తుది రూపం ఇచ్చినందుకు పవన్కుమార్ బరియార్, ఇన్చార్జి, డిటిపి సెల్, పబ్లికేషన్ డివిజన్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ; పూనమ్, డిటిపి ఆపరేటర్ (కాంట్రాక్టు) మరియు ఎల్. గైట్, పూఫ్ రీడర్ (కాంట్రాక్టు), పబ్లికేషన్ డివిజన్, ఎన్ సి ఈ ఆర్ టీ వారందరికీ అభినందనీయులు.

భరత రజ్జయంగం

భగం IV A (అధికరణం 51 A)

మౌలిక కర్తవ్యాల

వరతీ భరత పొరుడి కర్తవ్యం:

- (a) రజ్జయంగం నెగరవించడం, దుని ఆదర్శలను మరియు సంన్ధలను, జతీయ పతకనీ, జతీయ గీతనీ నెగరవించడం.
- (b) నవతంతరయ సమరనీకి వరరణనీ చీచిన మహానత ఆదర్శలను పటించడం.
- (c) భరతదేశం నరవభైమత్వనీ, ఐకయతను, అఖండతను కవడి, పరిరకవించడం.
- (d) దేశనీ రకవించడం, అవసరమైనవపుడు జతీయ సేవ చేయడం.
- (e) మత, భష, వరంతీయ లేదా విభగల మధ్య భేదలను అధిగమించి భరత వరజలందరిలో సౌహరదనీ, నమాజిక ఐకయతను వరేత్సపించడం; మహాళ గెరవనీ దిబబతీనే ఆచరలను వీడనడడం.
- (f) మన సమమీళిత సంకృతివిశిష్టమైన వరసత్వనీ రకవించడం మరియు గెరవించడం.
- (g) అరణయలు, సరనసులు, నదులు, వనయవరణులు సహ సహజ పరిసరలను సంరకవించడం, మెరుగుపరచడం మరియు జీవరశులవై దయ చూవించడం.
- (h) శనత్రీయ దృకపధం, మానవత్వం, జిజ్జాసను మరియు సంనకరణ న్ఫూరతీని పంపించడం.
- (i) వరజ ఆనతులను రకవించడం మరియు హంసను వీడనడడం.
- (j) జతీ (దేశ వరజలు) కృషి మరియు సధనం ఉనత న్ధయిలను నీరంతరం అందుకీనుట్లుగ వయనధీ మరియు సమివటి కరయరంగమునీటిలే శిరీవటత్తై వటుపడుట
- (k) తల్లిదండ్రులు లేదా సంరకషకులు తమ విల్లల (6-14 సంవత్సరల వయనసు గల) వీదయకీసం అవకశలు కల్వించడం._____

గమనీక: 51 A మౌలిక కర్తవ్యాలను 42వ రజ్జయంగ సవరణ (1976) ద్వర చరచరు (జనవరి 3, 1977 నుంచీ అమల్లేకి వచీచింది).

* (k) రజ్జయంగ (86వ సవరణ) చట్టం, 2002 ద్వర చరచబడింది (1 ఏవ్రిల్ 2010 నుండి అమలులేకి వచీచింది).

ప్రియమైన పిల్లలారా,

వేణు-1, మీరు మీ చేతుల్లో పట్టుకున్నారు, నేను మీ కళల పాఠ్యపుస్తకం, మీరు చాలా ఆనందిస్తారని మేము ఆశిస్తున్నాము! ఇది మిమ్మల్ని సృజనాత్మకత యొక్క ఆసక్తికరమైన ప్రయాణంలోకి తీసుకువెళుతుంది మరియు మీ పరిసరాలను కొత్త మార్గంలో తిరిగి పరిచయం చేస్తుంది.

మీలో చాలా మంది ఇప్పటికే ఏదో ఒక కళారూపంలో నిమగ్నమయ్యారని మాకు తెలుసు. మీరు వాటిని కళారూపాలుగా గుర్తించకపోవచ్చు, కానీ అవి మీరు చేస్తున్నవి-నృత్యం చేయడం, వాయిద్యాలు వాయిచడం, డూడ్లింగ్, డ్రాయింగ్, పెయింటింగ్, మట్టి మరియు కాగితంతో నమూనాలను తయారు చేయడం మరియు పాడటం, అనుకరించడం మరియు నటించడం. ఆర్ట్ యాక్టివిటీస్ చేసేవారు తమ దైనందిన జీవితాన్ని బాగా ఆస్వాదిస్తారు.

మీరు పాఠశాలలో ఉన్నా, ఇంట్లో ఉన్నా, ఎక్కడికి వెళ్లినా, మన చుట్టూ ఎగిరే పక్షుల నుండి యాక్టియోలో ఉన్న వ్యక్తుల వరకు సాధారణ విషయాలను గమనించడం ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది. మన కళలకు అతిపెద్ద ప్రేరణ వనరు అయిన ప్రకృతిలో లేదా సమీపంలో 'మనం నివసిస్తున్నాము.

కాబట్టి, పిల్లలారా, మీ చుట్టూ మీరే చూసుకోండి.— ఇల్లు, పాఠశాల, ఆటస్థలం లేదా ప్రయాణ సమయంలో. ఎక్కడికి వెళ్లినా కళలు కనిపిస్తాయి. కొన్నిసార్లు ప్రకృతిచే సృష్టించబడింది మరియు కొన్నిసార్లు మానవులచే సృష్టించబడింది. వీటిని గమనించడం మరియు నేర్చుకోవడం మీకు చాలా ఆసక్తికరంగా ఉంటుంది!

మానవులు మొదటి నుండి సృజనాత్మకంగా ఉన్నారని మీకు తెలుసా? మానవులు మాట్లాడటం లేదా రాయడం ప్రారంభించడానికి ముందు, వారు గోడలపై గీసి, పాడారు మరియు నృత్యం చేశారు. భారతదేశం, ప్రత్యేకించి, కళలలో చాలా గొప్ప సంప్రదాయాన్ని కలిగి ఉంది- దృశ్య కళలు, కవిత్వం మరియు

సంగీతం, నృత్యం, నాటకం వరకు- వేలాది సంవత్సరాల క్రితం, మరియు అనేక ఇతర విషయాలతో లోతైన సంబంధాలను కలిగి ఉంది. కళ మన చుట్టూ ఏదో ఒక రూపంలో ఉంటుంది మరియు మనమందరం సృష్టించడం, ప్రదర్శించడం, చూడటం మరియు అనుభవించడం ఆనందిస్తాము. కళ మన జీవితాలను అందంగా మార్చి ఆనందాన్ని ఇస్తుంది. అంతేకాక, మీలో ఎల్లప్పుడూ ఒక చిన్న కళాకారుడు ఉంటాడు, అతను సృష్టించడానికి, అనుభవించడానికి లేదా ప్రదర్శించడానికి ఆసక్తి కలిగి ఉంటాడు.

వేణువులో, మీరు అనేక సరదా కార్యకలాపాల ద్వారా నాలుగు కళారూపాలను అన్వేషిస్తారు మరియు అనుభవిస్తారు-

1. **దృశ్య కళలు** లో, మీరు సరదాగా డ్రాయింగ్, పెయింటింగ్, కత్తిరించడం, అతికించడం మరియు బంకమట్టి వంటి పదార్థాలతో ఆడటం, రంగులు, సహజ వస్తువులు మొదలైనవి.
2. **సంగీతం** లో, మీరు వివిధ రకాల పాటలను అన్వేషిస్తారు దేశంలోని కొన్ని ప్రాంతాలలో, వాటిని అనేక భాషలలో పాడండి మరియు అనేక సంగీత వాయిద్యాల గురించి వాయిచడం మరియు తెలుసుకోవడం నేర్చుకుంటారు.
3. **నాట్యం** లో, మీరు స్వేచ్ఛగా కదలడం నేర్చుకుంటారు మరియు బీట్స్ మరియు పాటలకు నృత్యం ఆస్వాదిస్తారు, వివిధ చేతులు మరియు పాదాల గురించి తెలుసుకుంటారు ముద్రలు (హావభావాలు), ఇంకా మరెన్నో.
4. మరియు వాస్తవానికి, **నాటకశాల**, కథ చెప్పడం, నటన, రంగస్థల ప్రదర్శన, మెరుగుదల మొదలైన వాటితో కూడిన ప్రయాణానికి మిమ్మల్ని తీసుకెళ్లే విరుషకను మీరు ప్రేమిస్తారు.

కాబట్టి, పిల్లలు, కళలను అన్వేషించడానికి సిద్ధంగా ఉండండి, చాలా సరదాగా ఉండండి మరియు మీ ఉపాధ్యాయులు, స్నేహితులు మరియు కుటుంబాలతో ప్రతిరోజూ ఏదైనా కొత్తదాన్ని సృష్టించవచ్చు!

విషయసూచిక

ముందుమాట.....	iii
నమస్తే! ఉపాధ్యాయులు మరియు తల్లిదండ్రులు.....	v
ప్రియమైన పిల్లలారా	xv

దృశ్య కళలు

1. కళలో వస్తువులు.....	3
2. కళలో భాగాలు.....	12
3. కళలో జంతువులు.....	22
4. మన చుట్టూ ఉన్న ప్రజలు	30
5. పండుగలు, సందర్భాలు మరియు వేడుకలు.....	35

సంగీతం

6. మన జాతీయ గీతం.....	43
7. లయ త క ట కి త అనుభూతి. చెందండి.....	45
8. చుట్టుపక్కల ప్రయాణాలు.....	58
9. సంగీత వాయిద్యాలు	64
10. వేడుకల స్వరాలు.....	71

నటన మరియు నృత్యం

11. నృత్యం చేద్దాం	82
12. ఆనందం కోసం నృత్యం	88
13. నేను ఆడతాను మరియు నృత్యం చేస్తాను	93
14. ప్రకృతితో నృత్యం	98

నాటకం

15. అన్వేషించండి	107
16. ఊహించండి	118
17. రండి రచిద్దాం	124
18. చుట్టూ గమనించండి	128
19. కార్యకలాపాలు	135
20. అన్ని కళారూపాలను ఏకీకృతం చేయడం	137